

Без трунке обзира, образа и смисла, без икакве потребе, осим људождерског медијског порива, таблоиди су објавили фотографије тела Матеја Периша непосредно по извлачењу из реке. Како је могуће да један новинар, једно људско биће доведе себе у позицију да каже: „Слика распаднутог тела? Екстра! Пуштај!“?

Таблоиди раде то што раде зато што им се може и зато што за њих не важе ни правила ни закони. Не да за своја злодела неће бити кажњени, већ ће их држава наградити на различитим конкурсима; њихови уредници биће радо виђени гости на телевизијама, а њихови новинари живеће као бубрези у лоју

Таблоиди и полутаблоиди Србије одлучили су 18. маја да на својим порталима и у штампаним издањима разбију сваку илузију да је у нашим медијима преостало ишта од професионалних стандарда, пристојности и емпатије.

Зубе су овај пут зарили у Матеја Периша, који је нестао крајем децембра 2021, а пронађен у Дунаву пет месеци касније. Без трунке обзира, образа и смисла, без икакве потребе (осим људождерског медијског порива), објавили су фотографије његовог тела непосредно по извлачењу из реке и податке очигледно добијене из истраге.

Овај пут није толико важно што је тај поступак у супротности са законом или што се њиме крши више тачака Кодекса новинара Србије. У овој конкретној ситуацији, најважнији је управо ПОРИВ, а потом одлука да се уради тако нешто. Тешко је ући у било чији логички систем, али запитајмо се како је могуће да један мање-више талентовани новинар и мање-више култивисано људско биће доведе себе у позицију да каже: „Слика распаднутог тела? Екстра! Пуштај!“.

Вечити изговор за морбидности: "Народ то воли"

Пре свега, у нашим медијима, па и међу гореописаним новинарима, постоји фасцинација не само смрћу као таквом већ посебно телима покојника: гледали смо тако тело мртвог дечака Ервина Биличког, тело убијене Јелене Марјановић, тело преминулог муфтије Муамера Зукорлића, али и десетине тела у џаковима (из којих обавезно вире рука или нога).

Ако и није било слика, било је детаљних описа стања у коме су пронађени силовани, мучени, убијени, самлевени, погинули, спаљени, утопљени људи.

Када приватно објашњавају зашто то раде, колеге из таблоида обично кажу како „народ то воли“. Звучи логично, јер народ који је деведесетих на ТВ екранима гледао оно што је гледао, сасвим сигурно има повећану толеранцију на ужас. Али није читав „народ“ тада гледао телевизију – напосто зато што још није био ни рођен.

Иза порива да објавиш стоји тотални дефицит саосећања – елемента који заправо чини новинара. Да је било емпатије, неко би се у таблоидима присетио да је Матеј био млади човек кога је неко волео, љубио, ценио, чувао; да је имао родитеље, пријатеље

Уосталом, и да јесте, ко каже да „народ“ то хоће? Ко је спровео референдум, анкету, истраживање? Ко нас је питао да ли у новинама радије гледамо распаднута тела или поља лаванде?

Ту долазимо до следеће важне ставке. Чак и да је неко истраживање показало да читаоци и гледаоци стварно желе крв, месо и кости, у цивилизованом свету се такве фотографије НЕ ОБЈАВЉУЈУ у знак поштовања према породицама, жртвама, па и публици. Зато у медијима није било тела страдалих у Светском трговинском центру, жртва терористичких напада, цунамија. Међу хиљадама утопљених миграната, објављене су само фотографије трогодишњег Ајлана Курдија, које су – у односу на оне необјављене – биле готово уметничке, а у време најжешће мигрантске кризе биле су и од несумњивог јавног интереса.

У случају Матеја Периша, баш као и у другим сличним ситуацијама, тог интереса није било: младић се утопио, истрага још траје и нема никакве потребе да гледамо у каквом је стању пронађен. Нити су читаоци садисти жељни језивих призора, нити су новинари истражни органи (мада је подоста оних који живе и раде у складу с убеђењем да јесу).

Овде је ипак најважније да иза порива да објавиш то што је објављено 18. и 19. маја стоји тотални дефицит емпатије, саосећања – елемента који заправо чини новинара, који је многе и довео у ову професију. Да је било емпатије, чак и у траговима, неко би се у тим таблоидима присетио да је Матеј био млади човек кога је неко волео, љубио, ценио, чувао; да је имао родитеље, родбину, пријатеље; да је живео међу људима који су најдиректније погођени његовом смрћу и којима фотографије и подаци из истраге стварају додатни бол.

Не да неће бити кажњени, држава ће их још и наградити

У овом конкретном случају, те људе нису морали чак ни да замишљају: Матејев отац Ненад месецима је боравио у Београду и с ретко виђеним господством одговарао на сва новинарска питања. У таблоидима се, дакле, нико није запитао ни како ће бити том човеку када види то што је видео.

Као што се већ годинама не питају како је онима које нападају, како живе породице које

су уништили својим извештавањем, како живе људи које су оклеветали и заувек ућуткали, како је мајкама које су за погибију своје деце сазнале с њихових портала (јер су, наравно, јурили „ексклузиву“).

Понизне слуге сваке власти, медијски манипуланти и шибицари, оруђа у рукама спин доктора, таблоиди заправо и постоје да би објављивали ужас – ужас који ће од јавне и медијске сцене направити анархију и моралну пустош, а на дуже стазе уништити сваку вољу за повратак угледа и кредибилности новинарске професије

И ту долазимо до почетног питања – одакле порив, идеја, одлука? Одговор је јасан: таблоиди раде то што раде зато што им се може и зато што за њих не важе ни правила ни закони. Не да за своја злодела неће бити кажњени, већ ће их држава наградити на различитим конкурсима; њихови уредници биће радо виђени гости на телевизијама, а њихови новинари живеће као бубрези у лоју у односи на остале колеге.

Понизне слуге сваке власти, медијски манипуланти и шибицари, оруђа у рукама спин доктора, таблоиди заправо и постоје да би објављивали ужас – ужас који ће људе заинтригирати, уплашити, укочити; ужас који ће од јавне и медијске сцене направити анархију и моралну пустош, а на дуже стазе уништити сваку вољу за повратак угледа и кредибилности новинарске професије.

Како год да окренемо, случај Матеја Периша је незамислива и неизбрисива брука и срамота не само за таблоиде већ и за новинарство у целини, па и за Србију – државу у коју је Матеј дошао да прослави Нову годину, а која га испраћа на начин недостојан човека.

Стидите се, колеге. Ако још имате стида и образа.

Опрости, Матеј. У име свих нас који то нисмо могли да спречимо.

(Тамара Скроза)

(cenzolovka.rs)